Ålands
handikappförbund

Till: Ålands landskapsregering

Ärende: Yttrande om lagförslag om landskapslag om socialvård och landskapslag om yrkesutbildade personer inom socialvården med tillhörande förordning (ÅLR 2019/407, ÅLR 2019/408)

Ålands handikappförbund (nedan förbundet) tackar för möjligheten att avge synpunkter på lagförslag om landskapslag om socialvård och landskapslag om yrkesutbildade personer inom socialvården med tillhörande förordning. Förbundet har inför detta yttrande koordinerat arbetet så att alla medlemsföreningar har haft möjlighet att delta och lämna sina synpunkter. Förbundet representerar via sina medlemsföreningar ca 4 700 personer på Åland.

Förbundet ser detta lagförslag som ytterst viktigt för våra medlemmar och vi ser också att lagens innehåll och syfte har potential att bidra till en viktig attitydförändring i samhället, i enlighet med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Tyvärr upplever vi att remisstiden hade behövt vara längre för alla berörda aktörer i tillräcklig grad skulle hinna behandla ett så omfattande och viktigt lagförslag. Med detta sagt framför förbundet nedan gemensamt förbundets och medlemsföreningarnas synpunkter gällande lagförslaget.

När det gäller funktionshinderrörelsens delaktighet i processen med att utarbeta det föreliggande lagförslaget önskar förbundet framföra att den önskvärda delaktigheten, i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och i enlighet med landskapsregeringens uttalade tanke inte har uppfyllts. När landskapsregeringen i oktober 2015 beslöt att ta fram underlag för en egen åländsk socialvårdslag beslöts uttryckligen att berörda intressenter, inklusive tredje sektorn, skulle involveras och ges möjlighet att ge synpunkter.

Man nämner att sju temamöten har hållits. Förbundet har varit representerat vid några av dessa möten och kan konstatera att det har getts information och förts diskussioner, dock på ett allmänt plan. Det har inte funnits något utkast till lag att ta ställning till och det har inte funnits konkreta förslag och frågor som underlag. Förbundet har således inte tidigt i processen konstruktivt kunnat ge synpunkter då något underlag inte har funnits.

Vidare hade förbundet önskat ett bredare samarbete under processen med att utarbeta lagen. Vi hade velat bjudas in till den referensgrupp som tillsattes av landskapsregeringen under tiden 16.10-31.12.2017, för att redan då föra en dialog och lyfta fram brukarperspektivet. Detta har förbundet nyligen också påpekat i en separat skrivelse till landskapsregeringen. På fastlandet har tredje sektorn varit en naturlig part i de arbetsgrupper som har arbetat med rikets socialvårdslag och vi upplever att Åland har mycket att lära av detta arbetssätt. Alla torde dra nytta av att alla berörda parter är med under hela processen. Förbundet ser fram emot att få vara delaktiga när landskapsförordningen ska utarbetas.

Förbundet ställer sig frågande till att landskapsregeringen beslöt att inte anta den nya socialvårdslag som är gällande på fastlandet sedan den 1 april 2015. Vi har efterlyst en blankettlagstiftning för socialvårdslagen vilken skulle ge klara fördelar som att ändringar i lagen automatiskt skulle bli gällande på Åland och möjlighet att kunna följa all rättspraxis kopplad till socialvårdslagen. Vi ser inte att landskapet Åland i nuläget har resurser för att proaktivt följa med lagstiftningsprocesser i och ändringar i gällande lagar. Därför vill vi börja med att säga att vårt önskemål är en blankettlagstiftning som innehållsmässigt följer rikets fullt ut, förutom naturligtvis till de delar det gäller myndighetsstruktur och hänvisningar till lag som är specifik för Åland. Vi saknar landskapsregeringens motivering till att välja en fulltextlag trots att detta förfarande har uppenbara brister.

Vårt önskemål är således en blankettlagstiftning så att rikets socialvårdslag med nödvändiga åländska avvikelser blir gällande. I praktiken är det följande avvikelser som är nödvändiga; avvikande bestämmelser som beror på att myndighetsstruktur och lagstiftning till viss del skiljer sig åt mellan Åland och riket, samverkansöverenskommelser mellan kommunerna och Ålands hälso- och sjukvård samt att vi behöver hålla vissa bestämmelser från den gamla (nu gällande) socialvårdslagen (eftersom vissa delar i riket planeras överföras till annan lagstiftning som inte kommer att antas på Åland eller där det är oklart om den kommer att antas).

Förbundet ser med oro på det faktum att ändringar i rikets socialvårdslag per automatik inte kommer att träda i kraft på Åland efter Åland inte väljer att anta en blankettlag. Vi önskar att Åland beaktar alla ändringar i rikets lag och utan fördröjning gör dessa gällande också på Åland.

Nedan presenteras förbundets och medlemsföreningarnas samlade synpunkter gällande lagförslaget. Först tas de mera allmänna aspekterna upp och därefter finns kommentarer i turordning till de paragrafer som förbundet har speciella synpunkter på.

Förbundets samlade synpunkter gällande innehållet i förslaget till landskapslag om socialvård

Vi förutsätter att landskapsregeringen har tillsett att lagförslaget i sin helhet lever upp till de rättigheter som FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fastställer.

Lagförslagets fokus på individen, lågtröskelservice och tidiga insatser är mycket viktigt. Det är bra att avsikten med den nya lagen är att sänka tröskeln, speciellt för barnfamiljer och unga, att kontakta den kommunala socialvården.

Tredje sektorn nämns i detaljmotiveringen. Förbundet vill uppmärksamma landskapsregeringen på att tredje sektorns verksamhet endast med några få undantag inte är lagstadgad och att tredje sektorn är beroende av PAF-finansiering för att trygga fortsatt verksamhet. I dagsläget är det med tanke på fördelningen av PAF-medel varken självklart att kunna fortsätta med redan etablerad verksamhet eller att kunna inleda ny verksamhet. Till den del tredje sektorns verksamhet inte är lagstadgad socialvård anser förbundet inte att dylik verksamhet bör nämnas i detaljmotiveringen. Förbundet upplever att kommunerna redan nu till viss del hänvisar klienter till tredje sektorn, i detta fall förbundet och dess medlemsföreningar, trots att det är frågor som de borde hjälpa till med.

1 § Lagens syfte

Förbundet välkomnar en socialvårdslag vars syfte bland annat är att stärka delaktighet, rättssäkerhet och gott bemötande. Delaktigheten går direkt ihop med FN:s konvention om rättigheter för personer

med funktionsnedsättning. Från förbundets sida ser vi också vikten av att i lagen uttryckligen ta in en skrivning om förbättrat samarbete inom kommunerna och mellan kommunerna och andra aktörer för att uppfylla lagens syfte.

Förbundet utgår ifrån att klientens bästa är i fokus. I mom. 4 och 5 önskar vi ett förtydligande av syftet så att det i paragrafen framgår att man vill garantera att utgångspunkten inom socialvården är klientens bästa samt att man vill garantera ett gott och fungerande samarbete mellan socialvården och andra kommunala sektorer såväl som mellan socialvården och myndigheter och andra aktörer.

3 § Definitioner

I mom. 3 kunde det stå "...kognitiv, neuropsykiatrisk och/eller psykisk funktionsnedsättning...". Dessutom önskar förbundet att det i samma moment skulle stå "missbruks- och beroendeproblematik", istället för "missbruk av berusningsmedel", för att bättre täcka in den helhet av olika missbruk som finns.

Förbundet ser med oro på formuleringen "tilltagit eller förvärrats i och med hög ålder". Denna formulering kan leda till att personer som har olika (svåra) funktionsnedsättningar kan drabbas negativt och bli utan service enligt socialvårdslagen. Det ter sig mycket oklart när en klient uppnår s.k. hög ålder och förbundet befarar att relationen mellan socialvårdslagen och äldrelagen på denna punkt kan bli bekymmersam.

Vi saknar definitioner av "hög ålder", "ung person" och "välfärd". Samtliga begrepp bör åtminstone definieras i detaljmotiveringen.

4 § Klientens bästa

I punkt 4 önskar förbundet att det skulle stå "rättighet" istället för "möjlighet". Det är klientens rättighet, enligt FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, att vara delaktig i de ärenden som berör klienten. Om inte en skrivning om att fokus ska ligga på klientens bästa tas med i 1 §, önskar förbundet att klientfokus förtydligas i denna paragraf.

5 § Barnets intresse

I punkt 2 önskar vi att ordet "rättigheten" används istället för "möjligheten" när det gäller att få förståelse och omsorg enligt sin ålder och utvecklingsnivå. Rättighetsfokuset går väl ihop med både FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Barnkonventionen.

6 § Rådgivning och handledning

Detta är en otroligt viktig paragraf. Vi upplever inom förbundet att kommunernas information till klienterna många gånger brister, och det är en fördel om skyldigheten uttrycks så detaljerat som möjligt.

8 § Att ge akt på och främja välfärd hos personer som behöver särskilt stöd

Förbundet understöder skrivningar som specifikt uppmärksammar personer som av olika anledningar befinner sig i en extra utsatt situation.

9 § Att ge akt på och främja barns och unga personers välfärd

Förbundet understöder skrivningen om att också landskapsmyndigheter med ansvar för att ordna utbildning för barn och unga har ansvar för främjande och förebyggande arbete.

12 § Tryggande av nödvändig omsorg och försörjning

Förbundet undrar vad som avses med ett "brådskande fall"? Oklarheter kring detta kan leda till bekymmer när lagen ska tolkas.

14 § Socialservice som möter stödbehoven

Förbundet föreslår att punkt 10, "alkohol- och drogberoende", byts ut till begreppet "beroende- och missbruksproblematik". Fokus behöver ligga på den helhet av beroende- och missbruksproblem som finns, inte endast på alkohol- och drogmissbruk.

Förbundet uppmärksammar landskapsregeringen på att ett korrekt språkbruk beträffande specialomsorger är "person med utvecklingsstörning", inte "utvecklingsstörda".

15 § Socialt arbete

I detaljmotiveringen används begreppet "expert" och i lagparagrafen används begreppet "sakkunnig". Förbundet ser gärna att samma begrepp, "sakkunnig", används.

16 § Social handledning

Vi undrar vad som avses med begreppet "livskompetens"?

17 § Social rehabilitering

Vår förhoppning är att denna paragraf innefattar socialpsykiatrisk rehabilitering, boendestöd och stödpersons och stödfamiljsverksamhet. Det kan tolkas som att allt detta ryms in i paragrafen, men förbundet önskar speciellt uppmärksamma dessa viktiga stödformer.

Stödpersoner/stödfamiljer som stödform kunde med fördel nämnas i detaljmotiveringen. Förbundet önskar dessutom att denna stödform ska kunna komma ifråga oavsett klientens ålder, dvs. inte endast vara aktuell för barn och barnfamiljer.

Förbundet anser att det är bra att unga personer (såvitt vi uppfatta lagförslaget korrekt personer i åldern 18–24 år) särskilt nämns i denna paragraf, men vill samtidigt framföra att det är viktigt att alla, också personer över 24 år, ska stödjas att få t.ex. arbete eller arbetsprövningsplats.

18 § Familjearbete

Avses också unga personer i åldern 18–24 år? Förbundet efterlyser en långsiktighet i det kommunala familjearbetet.

19 § Hemservice

Det är angeläget att hemservicen i praktiken blir mera flexibel och utgå från klientens behov i högre grad än den gör idag, exempelvis så att det inte endast är vissa låsta tider som erbjuds. Det är viktigt att stödet ska hjälpa människor att få ett socialt sammanhang. Frågan är hur detta ordnas i praktiken eftersom paragrafen är ganska allmänt skriven.

Förbundet vill uppmärksamma att det i detaljmotiveringen till denna paragraf står att hemservice för att trygga ett barns hälsa och utveckling ska ordnas de tider på dygnet då de behövs är bra, men vi saknar en skrivning om att motsvarande flexibilitet ska finnas även för andra personer än barn (barnfamiljer).

20 § Hemvård

Förbundet ser klara fördelar med att den kommunala socialvården och den hemvård som Ålands hälso- och sjukvård tillhandahåller samordnas.

21–22 §§ Boendeservice och service på institution

Förbundet konstaterar att boendesituationen på Åland är bristfällig. Åtminstone i detaljmotiveringen kunde exempelvis boenden för personer med psykiatriska funktionsnedsättningar, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och missbruksproblematik nämnas.

Förbundet vill att det i lagen tas med en ett krav på personaldimensionering (0,8 anställda per klient för effektiviserat serviceboende och 1 anställd per klient för boende vid en institution).

Förbundet önskar att tredje meningen i 22 § omformuleras till: "Långvarig vård och omsorg ska tillhandahållas på institution om det med hänsyn till personens hälsa eller säkerhet är motiverat, eller om det finns en annan i lag särskilt föreskriven grund för det.

23 § Service som stöder rörligheten

Det är bra att denna serviceform tas upp på lagnivå och ersätter de nuvarande bestämmelserna om färdtjänst i socialvårdsförordningen. Vi undrar om de brister i tillgänglighet som gäller för den åländska kollektivtrafiken idag kan ge klienter rätt till t.ex. taxiresor?

24 § Alkohol- och drogarbete

Vi önskar att rubriken ändras till "beroende- och missbruksarbete" och att begreppet "beroende- och missbruk" används.

Vi ser att minderåriga personer borde inkluderas i den grupp som har rätt att omedelbart få tillräcklig socialservice", om detta inte i tillräcklig grad tryggas i Barnskyddslagen.

25 § Förebyggande av psykisk ohälsa

Förbundet undrar vad som avses med skrivningen i punkt 1? Förbundet efterlyser ett förtydligande kring vilka delar i denna paragraf som det kommunala respektive Ålands hälso- och sjukvård ansvarar för. Vi upplever att paragrafen utgår från rikets lag vilken utgår från rikets samhällsstruktur.

29 § Socialjour

Förbundet önskar samma skrivning som i rikets socialvårdslag, dvs. en socialjour dygnet runt.

I landskapsregeringens socialvårdsplanen för 2018–2022 står det att landskapsregeringen inför arbetet med ny socialvårdslag ska utreda omfattningen av behovet och tillsammans med kommunerna klargöra och strukturera myndighetssamarbetet så att kravet på de nödvändiga socialtjänsterna dygnet runt kan tillgodoses. Vår erfarenhet är att det idag inte alltid finns personal på socialkanslierna tillgänglig under kontorstid och vi anser att en jour dygnet runt är en viktig del i god socialvård. Exempelvis vid akuta och traumatiska händelser är det av stor vikt att det finns socialvårdspersonal tillgänglig också dagtid.

Vi hänvisar till **regeringsproposition om ny socialvårdslag i Finland** och dess detaljmotivering till § 29 för närmare motivering till varför också Åland behöver en socialjour dygnet runt.

30 § Centrala principer

Klientens rätt att få socialvård av god kvalitet och ett gott bemötande utan diskriminering är en väldigt viktig princip och borde vara en självklarhet, men tyvärr ser inte verkligheten alltid ut så i praktiken. Förbundet önskar lyfta en känslig fråga kopplat till denna paragraf; det är otroligt viktigt att rekrytera kompetent och lämplig personal till den kommunala socialvården och därför

understöder vi en samordning av densamma, eftersom vi ser att arbetssituationen inom en samordnad socialvård har många fördelar jämfört med nuvarande upplägg.

Förbundet önskar ett klargörande av vad som avses med "god kvalitet". Det är viktigt att i denna bedömning exempelvis använda sig av brukarutvärdering.

31 § Hörande av klienten och klientens rätt att få redogörelse för olika alternativ

Denna paragraf är otroligt viktig. Förbundet kan inte nog understryka vikten av att kommunernas skyldighet att informera klienter om deras rättigheter att ansöka om socialvård och om olika alternativ. Tyvärr vet vi att kommunerna inte lever upp till sin informationsskyldighet i dagsläget.

33 § Tillgång till socialvård och dess tillgänglighet

Skrivningen om att få information på ett lättförståeligt sätt är mycket viktig. Detta kan ställa stora krav i praktiken och socialvården behöver ha tillräcklig kunskap i tillgänglighetsfrågor.

34 § Inledning och avslutning av en klientrelation i socialvården

Förbundet konstaterar att det behöver finnas en gemensam uppfattning hos kommunen och klienten om när en klientrelation avslutas. I vissa fall har vi fått erfara att man från socialvårdens sida anser en klientrelation avslutad trots att det finns stödbehov hos klienten.

35 § Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet

För att stödinsatser ska kunna sättas in och koordineras så bra som möjligt är det viktigt att de olika aktörerna kan ha en tidig dialog. Samtidigt understryker förbundet vikten av att det krävs att klienten samtycker, förutom i de fall när en person är uppenbart oförmögen att ta hand som sig själv.

36 § Bedömning av servicebehovet

Det är fint att klientens självbestämmande uttryckligen nämns i paragrafen. Generellt konstaterar förbundet att det är viktigt att så noggrant om möjligt skriva in tider för när en klients stödbehov ska utredas.

37 § Innehållet i bedömningen av servicebehovet

Punkt 3) i denna paragraf är särskilt viktig, dvs. att klientens åsikt om och syn på sitt servicebehov ska ingå i bedömningen.

39 § Klientplan

Även denna punkt är viktig eftersom den klart stadgar att klienten är delaktig i processen med att utarbeta en klientplan. Klienten ska bli hörd och vara delaktig, och det är fint att se att lagtexten på ett tydligt sätt relaterar till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

40 § Anmälan till andra myndigheter om klientens stödbehov

Bra med en skrivning om att klientplanens innehåll ska samordnas så att planens innehåll bildar en helhet. En samverkansmodell för klientarbetet är nyckeln till en smidig och god socialvård och att de olika aktörerna med klientens samtycke ska kunna samarbeta i ett gemensamt ärende.

§ 41 Sektors- och myndighetsövergripande samarbete

Samordningen med andra aktörer är en grundförutsättning för en god service. I nuläget upplever många brukare att just samarbete och ansvarsfördelning i gemensamma frågor blir problematisk när flera olika aktörer/myndigheter är involverade och därför är det avgörande att den nämnda

samordningen utförs så bra som möjligt. Det är också avgörande att ansvarsfrågan är tydlig, så att det för både klienten och de anställda är tydligt vem som bär ansvaret för klienten och för att servicen blir så god som möjligt.

Med klientens samtycke blir samarbetet mellan olika aktörer smidigare och detta ligger i klientens intresse. Som exempel kan nämnas den svenska modellen med samordnad individuell plan som upprättas tillsammans med klienter när det behövs insatser från både socialvården och hälso- och sjukvården.

42 § Egen kontaktperson

Det är bra att kunna få en egen kontaktperson, men samtidigt ser vi också vikten av att vid behov i särskilda fall/situationer kunna få byta kontaktperson. Därför understöder förbundet en samordnad kommunal socialservice. Den åländska litenheten gör att klienter i vissa fall, som där jävsproblematik träder in, behöver få en annan kontaktperson.

43 § Kartläggning av närståendenätverket

Kartläggning av klientens stödnätverk är till fördel, både för att kunna uppmärksamma behov av ytterligare stöd och för att kunna få en uppfattning om hur anhöriga och andra personer i klientens närhet mår och orkar.

45 § Beslutsfattande och verkställighet som gäller socialvården

Det är viktigt att socialvårdens skyldighet att ge skriftliga beslut med motivering (enligt Förvaltningslagen) framgår. Det ter sig självklart att en klient ska få ett skriftligt beslut gällande sin service men tyvärr vet vi inom förbundet att det finns brister i kommunernas sätt att agera i klientbeslut, och vi välkomnar skrivningen i denna paragraf. Det är också skäl att påminna om att besluten ska ges inom en skälig tid.

Kapitel 5 gäller säkerställandet av de sociala tjänsternas kvalitet och har stor betydelse för enskilda klienter med tanke på rättssäkerheten.

Arbetet kopplat till egenkontroll är mycket viktigt också med tanke på klintens möjlighet till delaktighet och att påverka socialvården. Skrivningen innebär att det ska finnas en dialog med brukarna och att de ansvariga för socialvården måste ta till sig av synpunkter som gäller den egna verksamheten.

47 § Egenkontroll

Vi önskar att arbetet med att ta fram den landskapsförordning som omnämns och som ska innehålla närmare bestämmelser om innehållet i, utarbetandet och uppföljningen av planen för egenkontroll prioriteras. Planerna borde finnas i ett register och följas upp av tillsynsmyndigheten.

Denna paragraf öppnar upp för brukarutvärdering och det understöder förbundet.

48 § Personalens anmälningsskyldighet

Förbundet ser denna paragraf som oerhört viktig. Det behöver finnas ett system för att följa med och följa upp brister och risker i de olika verksamheterna. Trots skrivningen i denna paragraf önskar vi påpeka att det faller ett stort ansvar på kommunerna och andra aktörer i att se till att verkligen informera om anmälningsskyldigheten. Detta kan i praktiken möta på olika hinder och därför behöver anmälningsskyldigheten göras så tydlig som möjligt. Dessutom behöver de rättsliga aspekterna med anställningstrygghet vara tydliga för anställda som gör anmälan.

Vi vill uppmärksamma behovet av fungerande kanaler för anmälan också i de fall där de av olika anledningar inte fungerar att uppmärksamma brister till den ansvariga, dvs. socialvårdens ledare.

49 § Åtgärder med anledning av en anmälan

Förbundet understryker vikten av att ÅMHM som tillsynsmyndighet har tillräckligt mandat att agera och tillräckliga maktmedel till sitt förfogande.

50 § Rättelseyrkande

Förbundet önskar ett förtydligande om att rättelseyrkanden ska behandlas anonymt, dvs. att klientens personliga uppgifter inte ska delges om det inte är nödvändigt. Vidare önskar förbundet framföra brukares önskemål om att tiden ska höjas till 30 dagar för rättelseyrkanden. Eftersom klienten inte "hörs" i samband med att rättelseyrkandet behandlas är det avgörande att tiden för att lämna in rättelseyrkandet är tillräckligt lång. Anställda inom socialvården borde kunna bistå när en klient vill lämna in ett rättelseyrkande.

56 § Klientavgifter

Förbundet påminner om vikten av att fastställa avgifter i enlighet med den individuella betalningsförmågan, så att ett avgiftstak vid behov fastställs.

69 § Samverkansöverenskommelse med Ålands hälso- och sjukvård

Även gällande denna paragraf önskar förbundet att den omnämnda landskapsförordningen så snabbt som möjligt ska finnas att tillgå. Speciellt ansvarsfördelningen behöver göras så tydlig som möjlig.

70–71 §§ Verksamhet i sysselsättningssyfte och arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning

Dessa paragrafer har stor betydelse för möjligheten till meningsfull sysselsättning och verksamhet som bidrar till att upprätthålla funktionsförmågan hos en person med funktionsnedsättning.

Eftersom landskapsregeringen planerar att överföra finansieringen av Fixtjänsts verksamhet till kommunerna helt och hållet fr.o.m. år 2021 konstaterar förbundet att detta innebär en risk i och med att det inte finns några garantier för att kommunerna är villiga att åta sig den ökade kostnad som detta innebär. Förbundet åtog sig huvudmannaskapet för Fixtjänst 1993 som en tillfällig lösning för att trygga möjligheten till sysselsättningsverksamhet enligt §§ 27 d och e i nuvarande socialvårdslag, men ser klara fördelar med att verksamheten överförs till det kommunala, så som det enligt lagen borde vara. Dock vill vi uppmärksamma landskapsregeringen på att det är ett stort ansvar som åligger Ålands handikappförbund som huvudman i att se till att verksamheten lever vidare i någon form efter att landskapsregeringen drar undan sin del av finansieringen genom PAF-medel.

Behov av utbildning om socialvårdslagen

Förbundet önskar att lagen ska träda i kraft enligt förslag, dvs. den 1 januari 2020. Förbundet vill att landskapsregeringen ordnar skolning för kommunerna i vad den nya lagen innebär. Det blir delvis "ett nytt tänk" som krävs av kommunerna, då fokus ligger på förebyggande åtgärder och delaktighet, och därför är det skäl att så fort som möjligt utbilda kommunerna i detta för att den nya lagen ska få någon effekt i praktiken och förbättra situationen för de klienter som berörs av den. Från förbundet

förslår vi att LR åter anlitar Annika Immonen, eller någon lika kompetent föreläsare, att hålla i utbildningen. Dessutom bör en handbok med tillämpningsanvisningar tas fram så fort som möjligt.

Kommentarer till de föreslagna ändringarna i annan lagstiftning

Eftersom det föreslås en ändring av landskapslag om tillämpning av lagen om service och stöd på grund av handikapp önskar förbundet uppmärksamma behovet av en kanal för personer med funktionsnedsättning i kommunala angelägenheter. Det intas en motsvarighet i den föreslagna äldrelagen i och med att det i lagens 10 § finns bestämmelser om kommunala äldreråd. Förbundet upplever att Rådet för personer med personer med funktionsnedsättning för landskapet Åland som landskapsregeringen har tillsatt och som är verksamt i dagsläget inte i tillräcklig grad har möjlighet att vara delaktigt och påverka alla frågor som berör personer med funktionsnedsättning.

Rådet för personer med funktionsnedsättning som nämns i 4 § i landskapslag om tillämpning av lagen om service och stöd på grund av handikapp bör ha mandat att fungera som kanal för personer med funktionsnedsättning också gentemot kommunerna. Vårt förslag är att endera noggrant se över rådets mandat och uppgifter för att fylla denna funktion eller så behövs också skilda funktionshinderråd på kommunal nivå.

Kommentarer till förslag till ny landskapslag om yrkesutbildade personer inom socialvården

Förbundet konstaterar att det finns ett klart behov av att se över de behörighetsvillkor som gäller för personer som arbetar inom socialvården på Åland och välkomnar en tydlighet och översyn inom området. Förbundet konstaterar att det är otroligt viktigt att det finns behörig, kompetent och saklig personal inom socialvården på Åland. Vi tar dock inte närmare ställning till innehållet i lagförslaget.

Övrigt

Förbundet lämnar separata yttranden om förslag till äldrelag för Åland och förslag till lag om klienthandlingar inom socialvården.

Mariehamn 11.3.2019

Henrik Lagerberg, ordförande

Susanne Broman, verksamhetsledare